

Till

Kommunstyrelsens ordförande

Kommundirektören

Kommunalt insamlingsansvar för förpackningar från den 1 januari 2024

Regeringen beslutade sommaren 2022 om förändringar i förordningen om producentansvar för förpackningar innebärande att kommunerna får ansvar för förpackningsinsamling. Syftet med förändringen är att öka andelen förpackningsavfall som ska kunna materialåtervinnas, det vill säga omvandlas till återvunnen råvara som ersätter ny råvara i nya (och återvinningsbara) produkter.

I korthet innebär beslutet att kommunerna från den 1 januari 2024 får ansvar för insamling av förpackningar från hushåll genom fastighetsnära insamling eller lättillgängliga insamlingsplatser. Kommunerna ska då också erbjuda separat insamling av matavfall från hushåll. Den 1 januari 2026 ska kommunerna ordna separat insamling av förpackningar på torg och i parker samt andra populära platser där kommunen har ett renhållningsansvar enligt gaturenhållningslagen. Från den 1 januari 2027 ska kommunerna ordna separat fastighetsnära insamling av förpackningar. Kommuner ska också ordna insamling av förpackningar vid lättillgängliga insamlingsplatser för skrymmande förpackningar. Producenterna ska bekosta kommunens insamling vilket följer av EU:s avfallsdirektiv så kallade minimikrav (Waste Framework Directive, artikel 8a 4).

Det är en stor reform som innebär att kommunerna står inför ett omfattande förändringsarbete med ett stort antal viktiga beslut att fatta. Som ett led i detta har Avfall Sverige, som representant för kommunerna, och Svenskt Producentansvar AB, som representant för, gemensamt tagit fram en ersättningsmodell. Ersättningsmodellen är även förankrad med TMR. Ersättningsmodellen reglerar både hur kostnader för kommunens insamling beräknas och hur ersättning fastställs för att i rimlig utsträckning och på ett administrativt hanterbart sätt täcka dessa kostnader. Ersättningsmodellen har givits in till Naturvårdsverket som har i uppdrag att föreslå föreskrifter kopplade till kommunernas insamlingsansvar.

Den korta omställningstiden gör att det är bråttom för kommunerna att påbörja planeringen för den förestående förändringen – om man inte redan gjort det. Några exempel på beslut som kommunerna behöver fatta inom en snar framtid är:

- Plan för fullt utbyggd fastighetsnära insamling
- Plan för att ta emot och hantera fastighetsägare med befintlig FNI
- Beslut om insamling av förpackningar ske vid återvinningsstationer 2024 - 2027?
- Beslut om var i kommunen överlämning av insamlat material ska ske 2024
- Beslut om kommunen ska ta över existerande återvinningsstationer eller ordna annan lösning? Ska insamling, drift och skötsel ske i egen regi eller upphandlas?
- Beslut om nyttjande av mark i de fall återvinningsstationerna inte står på kommunal mark – arrendeavtal

- Beslut om tillgång till mark för att ordna insamling som komplement till fastighetsnära insamling.

Avfall Sverige och Svenska Förpackningsinsamlingen AB, FTI, samarbetar för att på bästa sätt bistå kommunerna i arbetet med att ta över ansvaret för förpackningsinsamlingen så att detta ska kunna ske så genom att ta fram bland annat en modell för hur återvinningstationerna kan övertas, checklistor, avtalsmallar, informationsmaterial, anordna webinarier och bistå med rådgivning.

Tony Clark

VD Avfall Sverige

Henrik Nilsson

VD Svenskt Producentansvar AB

Helena Nylén

VD FTI

Läs mer: [Faktaunderlag](#) eller i bilagan

AVFALL SVERIGE

Avfall Sverige är kommunernas branschorganisation inom avfallshantering. Det är Avfall Sveriges medlemmar som ser till att avfall tas om hand och återvinns i landets alla kommuner. Vi gör det på samhällets uppdrag: miljösäkert, hållbart och långsiktigt. Vår vision är "Det finns inget avfall". Vi verkar för att förebygga att avfall uppstår, att mer återanvänds och att det avfall som uppstår återvinns och tas om hand på bästa sätt. Kommunen och deras bolag är ambassadör, katalysator och garant för denna omställning.

SVENSKT PRODUCENTANSVAR

Svenskt Producentansvar AB arbetar för att skapa bästa möjliga förutsättningar för ett kostnadseffektivt och hållbart producentansvar för förpackningar. Vår vision är att alla förpackningar av glas, metall, plast och papper i Sverige samlas in och materialåtervinns på ett hållbart sätt som främjar cirkulär ekonomi.

Vi företräder producenterna i frågor som rör förutsättningarna och ramvillkoren för producentansvaret för förpackningar. Vårt fokus ligger på att utvecklingen av producentansvaret ska utgå från välgrundade beslut baserade på fakta. Vi jobbar också för att ansvariga myndigheter säkerställer att producentansvaret belastar alla ansvariga företag på ett konkurrensneutralt sätt.

Svenskt Producentansvar AB ägs av de fyra materialbolagen; RK Returkartong AB, Svenska MetallKretsen AB, Svensk Glasåtervinning AB och Svensk Plaståtervinning i Motala AB som i sin tur är ägda, direkt eller via branschorganisationer, av ett brett spektrum av de företag som omfattas av producentansvaret för förpackningar.

SVENSKA FÖRPACKNINGSINSAMLINGEN AB (FTI).

FTI ansvarar idag för insamling av förpackningar från landets hushåll via återvinningsstationer och fastighetsnära insamlingsplatser. Verksamheten finansieras av förpackningsavgifter från företag med producentansvar, medel från pappersindustrin samt av intäkter från försäljning av insamlat och sorterat material. FTI är ett icke vinstutdelande bolag som ägs av fyra materialbolag; Metallkretsen, Svensk Plaståtervinning, Returkartong och Svensk Glasåtervinning, som i sin tur ägs av branschorganisationer och företag som tillverkar, säljer, fyller eller återvinner förpackningar.